

УДК 378.004

COMPETENCE AS A COMPONENT OF THE TRAINING OF YOUTH WORKERS OF SOCIAL EDUCATION FOR ADMINISTRATIVE ACTIVITIES

КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МОЛОДІЖНИХ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Крыкунова О. /Крикунова О.

teacher /викладач

Sobolenko O. /Соболенко О.

teacher /викладач

*Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council»**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради»*

Анотація. В статті представлено проблематику формування та розвитку компетентності майбутніх соціальних фахівців в умовах вищої школи. З точки зору концептуальної моделі випускника закладу вищої освіти обумовлено актуальність підготовки молодіжних фахівців соціальної сфери. Зміст такої підготовки базується на гуманістичних засадах щодо завдань професійної діяльності, бажаних якостей особистості, творчої активної діяльності в межах відведених видів компетентності. Сукупність таких уявлень складає концептуальну модель молодіжного фахівця соціальної освіти як творчого професіонала.

Ключові слова: компетентність, молодіжні соціальні працівники.

Вступ.

Компетентність як сформована здатність, достатня, щоб жити комфортно, професіоналізм, вміння нестандартно мислити й спілкуватися, набуття особистого досвіду, впевненість у собі, розвиток здібностей, глибокі знання – це досить не повний перелік якостей молодіжних працівників соціальної освіти, умова для прийняття методично правильного рішення, забезпечення психологічно та організаційно обґрунтованого управління.

Основний текст.

У сучасний період розвитку інформаційного суспільства в Україні істотно зростають вимоги до кваліфікації та якості підготовки молодіжних працівників соціальної освіти [1]. Ця категорія входить до апарату соціальної педагогіки та психології і відображає рівень адаптованості молодіжного працівника до конкретних соціальних умов, адекватності свідомості і самосвідомості та його здатності до самореалізації [2].

Особливе значення проблематика компетентності набуває в контексті підготовки молодіжних працівників оскільки компетентність і набуті знання є чинником інноваційної активності майбутнього фахівця.

Компетентність і професіоналізм є головними чинниками суб'єктної реалізації молодіжних працівників. При цьому регулюючим фактором професійного зростання та його творчої активності є самосвідомість як досить сталий комплекс уявлень та суджень про самого себе, про вміння, навички і можливості менеджера соціальної освіти.

Сукупність уявлень складає концептуальну модель творчого молодіжного працівника соціальної освіти. Отже, майбутня професійна діяльність як явище суспільного характеру повинна розглядатися у соціально-психологічному аспекті під кутом зору фундаментальних концепцій.

У психолого-педагогічній літературі зустрічаються різні тлумачення поняття професіоналізм діяльності. Вчені ототожнюють поняття професіоналізм і майстерність, розглядають його як певний рівень сформованої майстерності, ототожнюють його з поняттями самоосвіта, самовиховання, готовність і самовдосконалення.

Розглядаючи зміст професійної компетентності молодіжних працівників соціальної освіти, слід відзначити складну, динамічну систему мотивів, особистісних помислів і цілей, що постійно розвивається. Вона містить індивідуально вироблені стратегії, засоби орієнтації у дійсності та підходи щодо вирішення завдань і включає такі компоненти:

- 1) компетентність діяльності, спілкування та саморозвитку особистості фахівця як основу всієї інтегральної компетентності;
- 2) професійну творчу діяльність, що включає спрямованість на системний пошук засобів та прийомів вирішення проблем управлінської діяльності;
- 3) системне та модельне мислення як необхідну умову організації та здійснення управлінської праці при вирішенні складних нестандартних завдань;
- 4) конкретно-предметні знання, що є підґрунтям формування управлінської компетентності;
- 5) праксеологічну, рефлексивну та інформаційну озброєність при вирішенні різних проблем управлінської діяльності.

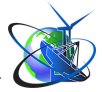
Компетентнісний підхід в управлінській діяльності молодіжних працівників соціальної освіти надає сучасній вищій школі широкі потенційні можливості для підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. Такий підхід відображає уявлення про складові та інтегральні характеристики навчання, має ширше тлумачення і, окрім традиційних знань, умінь та навичок за окремими курсами і дисциплінами, передбачає використання гуманістичних, духовних, естетичних, культурологічних, мотиваційних та інших детермінант, спрямованих на досягнення управлінської компетентності молодіжних працівників соціальної освіти.

Дослідження структури управлінської компетентності молодіжних працівників соціальної освіти дозволяють виокремити діяльнісну та комунікативну її підструктури.

Управлінська компетентність молодіжних працівників соціальної освіти включає знання, уміння, навички і засоби здійснення спілкування у межах суб'єкт-суб'єктної моделі взаємовідносин учасників освітнього процесу.

При формуванні та розвитку управлінської компетентності майбутніх соціальних фахівців в умовах вищої школи:

- запроваджується постійний зворотний зв'язок за допомогою моніторингу навчання протягом всього періоду підготовки майбутніх фахівців;

- відстежуються зміни діяльності груп та поведінки кожного студента на заняттях;
- розглядаються результати навчання, зміни у знаннях, стосунках і поведінці учасників освітнього процесу;
- розробляються і запроваджуються в навчальний процес комплекс диференційованих заходів щодо формування у майбутніх фахівців різних видів компетентності.

Компетентність розуміється як здатність вирішувати проблемні *ситуації, діяти у нестандартних ситуаціях*.

Структура управлінської компетентності молодіжних працівників соціальної освіти включає компоненти, склад яких диференціюється для загальної (загальні якості особистості, необхідні для успішного здійснення професійної діяльності) і спеціальної професійної діяльності.

У процесі професійного становлення управлінська компетентність молодіжних працівників соціальної освіти виконує *функції*: професійно-мотиваційну; виховну; самоосвітню; технологічну.

Формування професійної компетентності нерозривно пов'язане з професійним саморозвитком. Компетентний фахівець здатний виходити за рамки предмета своєї професії, він має володіти творчим потенціалом саморозвитку.

Як показують дослідження, в сучасних умовах необхідний такий спосіб формування управлінської компетентності, який би орієнтував молодіжних працівників соціальної освіти на саморозвиток всіх її складових та професійний розвиток у цілому.

У цьому зв'язку висувуються *завдання*:

- цілеспрямованої та послідовної підготовки до оптимізації процесу формування управлінської компетентності;
- управлінська компетентність є складовою професійної культури, яка дозволяє обґрунтовано, вирішувати завдання професійної діяльності;
- формування управлінської компетентності студентів є актуальним завданням вищої школи і відображено в державних освітніх стандартах вищої професійної освіти.

Компетентнісний підхід:

- ✓ змінює розуміння всіх елементів освітнього процесу: його цілей, змісту, засобів, результату, взаємовідношень суб'єктів;
- ✓ передбачає зміну постановки цілей навчання, який полягає в тому, що результати освіти визнаються значущими не стільки як показник успішності навчального процесу, а й як інструмент успішної діяльності за межами системи освіти;
- ✓ формує готовність молодіжних працівників соціальної освіти до ефективного виконання виробничих функцій.

Зміна мети навчання сприяє зміні розуміння результатів освіти, що студент:

- самостійний і відповідальний;
- може щось робити;

- бажає робити те, що може;
- потребує те, що він може і бажає робити;
- готовий самовдосконалюватися, розуміючи, що можливо буде потрібна зміна діяльності [2].

Відповідно до даного підходу, будь-яке вміння – це дія, для виконання якої необхідний свідомий самоконтроль, який досягається застосуванням певних знань. Прості вміння потребують відповідних їм знань, а складні – глибоких і фундаментальних. Обсяг і глибина знань повинні бути адекватні складності умінь, згідно вимогам до знань. Надлишок знань заважає так само, як і їх недолік.

Чітке розуміння сутності, структури, функцій і складових інтегральної компетентності молодіжних працівників дозволяє здійснити правильний вибір форм і методів їх підготовки, сформулювати відповідну стратегію професіоналізації кадрів.

Висновки.

Перспективи соціально-психологічних досліджень управлінської компетентності як складової підготовки молодіжних працівників соціальної освіти полягають у поглибленому дослідженні чинників мотивації навчання в межах суб'єкт-суб'єктної моделі організації навчального процесу в сучасній медійній освіті, спрямованій на формування гармонійної висококомпетентної особистості професіонала. Зміст такої підготовки базується на гуманістичних засадах щодо завдань професійної діяльності, бажаних якостей особистості, творчої активної діяльності в межах відведених видів компетентності.

Література:

1. Галузінська М.І. Педагогіка у питаннях та відповідях: навч. посібник/ М.І. Галузінська, Т.В. Яценко. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 124 с.
2. M.Pashchenko and others. НАПРЯМКИ, ПРОБЛЕМИ, ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА. Monograph 2023. Німеччина.

Literature:

1. Galuzinska M.I. Pedagogy in questions and answers: teaching. guide/ M.I. Galuzinska, T.V. Yatsenko Uman: VOC "Vizavi", 2020. 124 p.
2. M. Pashchenko and others. DIRECTIONS, PROBLEMS, IMPLEMENTATION OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS: THEORY AND PRACTICE. Monograph 2023. Germany.

Annotation. The article presents the problems of forming and developing the competence of future social specialists in the conditions of a higher school. From the point of view of the conceptual model of a graduate of a higher education institution, the relevance of training youth specialists in the social sphere is determined. The content of such training is based on humanistic principles regarding the tasks of professional activity, desirable personality qualities, creative active activity within the limits of the assigned types of competence. The set of such ideas constitutes a conceptual model of a youth specialist in social education as a creative professional.

Key words: competence, youth social workers.